

Nr 15.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av § 2 förordningen den 3 augusti 1929 (nr 256) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar, m. m.

I en den 18 februari 1949 dagtecknad proposition, nr 64, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogat förslag till förordning angående ändrad lydelse av § 2 förordningen den 3 augusti 1929 (nr 256) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar,

dels ock besluta att staten skall — för ökning av Svenska bostadskreditkassans grundfond — genom fullmäktige i riksgäldskontoret ställa till förfogande svenska statens fyra och en halv procent obligationer, uppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av fem miljoner kronor med rätt för kassan att taga obligationerna i anspråk i enlighet med bestämmelserna i förordningen om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar.

Berörda författningsförslag är av följande lydelse:

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av § 2 förordningen den 3 augusti 1929 (nr 256) om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar.

Härigenom förordnas, att § 2 förordningen den 3 augusti 1929 om Svenska bostadskreditkassan och om bostadskreditföreningar skall erhålla följande ändrade lydelse.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

§ 2.

Såsom grundfond för kassan ställer staten genom fullmäktige i riksgäldskontoret till förfogande svenska Såsom grundfond för kassan ställer staten genom fullmäktige i riksgäldskontoret till förfogande svenska

Nuvarande lydelse:

statens fyra och en halv procent obligationer, uppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av minst *trettio* miljoner kronor. Grundfundsobligationerna fortfara att tillhöra staten, som dock ej äger att för annat ändamål förfoga över dem, så länge kassans samtliga förbindelser icke äro fullgjorda.

Föreslagen lydelse:

statens fyra och en halv procent obligationer, uppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av minst *trettiofem* miljoner kronor. Grundfundsobligationerna fortfara att tillhöra staten, som dock ej äger att för annat ändamål förfoga över dem, så länge kassans samtliga förbindelser icke äro fullgjorda.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

I en den 1 december 1948 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift har *Svenska bostadskreditkassan* hemställt om ökning av kassans grundfond från 30 till 40 miljoner kronor. Såsom motivering härför har kassan anført att då grundfonden utgjorde 30 miljoner kronor, vore kassans upplåningsrätt begränsad till 300 miljoner kronor. Vid slutet av november 1948 hade kassan utelöpande obligationer till ett belopp av i runt tal 280 miljoner kronor. Den outnyttjade upplåningsrätten utgjorde således allenast ca 20 miljoner kronor. För att kassan skulle kunna möta låneanspråken sedan den nu kvarstående lånerätten utnyttjats, vilket beräknades ske under loppet av år 1949, syntes en ökning av grundfonden påkallad. Ökningen borde lämpligen bestämmas till förslagsvis 10 miljoner kronor.

Departementschefen har anført i huvudsak följande:

Frågan om ökning av bostadskreditkassans grundfond är i viss mån beroende av hur spørsmålet om kassans fortsatta verksamhet löses. I detta hänseende må erinras om att 1945 års bankkommitté föreslagit att bostadskreditkassan, som icke syntes kunna inplaceras i det nya systemet med statlig kreditgarantigivning, borde upplösas. Å andra sidan har i direktiven för den nu igångsatta utredningen rörande kassans fortsatta verksamhet framhållits, att vid utredningen borde undersökas även andra alternativ för att åstadkomma den lämpligaste organisationen på förevarande område.

Enligt min mening bör bostadskreditkassan i avvaktan på resultatet av nyssnämnda utredning fullfölja den verksamhet som organisationen hittills drivit. Den omständigheten, att frågan om bostadskreditorganisationens framtida ställning är svävande, torde sålunda icke i och för sig böra föranleda, att förslaget om höjning av kassans grundfond avvisas.

Vid framläggandet för innevarande års riksdag av förslaget om höjning av grundfonden för Sveriges allmänna hypoteksbank (propositionen nr 26) framhöll jag, att det kunde ifrågasättas — bl. a. på grund av den återhåll-

samhet beträffande kreditgivningen, som för närvarande borde iakttagas — huruvida en höjning av hypoteksbankens grundfond nu vore nödvändig. Enligt vad i samma proposition vidare uttalades kunde emellertid tillräckliga skäl icke anses föreligga att helt avvisa förslaget om en höjning av nämnda grundfond, bl. a. med hänsyn till att möjligheter borde finnas till en mera liberal utlåningspolitik i händelse den ekonomiska utvecklingen skulle komma att medgiva detta. De här återgivna synpunkterna torde i stort sett vara tillämpliga även beträffande spørsmålet om höjning av bostadskreditkassans grundfond.

I enlighet härmed anser jag mig böra tillstyrka, att kassans grundfond höjes med 5 miljoner kronor. Denna höjning torde vara tillräcklig för att täcka kassans upplåningsbehov under tiden till dess definitivt avgörande kan träffas i frågan, huruvida organisationen alltjämt bör bestå eller icke. Då jag tillstyrker höjningen av grundfonden förutsätter jag vidare att bostadskreditkassan i likhet med övriga hypoteksinstitutioner i nuvarande läge — av skäl som anförts i förenämnda proposition nr 26 — i största möjliga utsträckning begränsar sin utlåning. I den mån närmare överenskommelse härom erfordras, synes en dylik böra träffas mellan riksbanken och bostadskreditkassan såsom skett beträffande hypoteksbankens och stadshypotekskassans kreditgivning. De av bankofullmäktige anförda synpunkterna beträffande bostadskreditkassans utlåning under det närmaste året torde härigenom kunna tillgodoses.

Utskottet ansluter sig till vad departementschefen i ärendet anført och har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 15 mars 1949.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sundvik, Lundqvist, Näsgård, Fahlander, Petersson i Karlskrona, Mogård, Andersson i Tidaholm och Johannesson;

från andra kammaren: herrar Wiberg, Andersson i Munkaljungby*, Persson i Norrby, Nilsson i Landskrona, Schmidt, Svensson i Alingsås, fru Humla och herr Bäckström.

* Ej närvarande vid justeringen.